

УДК 342.9

DOI 10.33244/2617-4154.1(14).2024.69-79

Н. Б. Новицька,*д-р юрид. наук, професор,
професор кафедри цивільного права
та процесу**e-mail: Natalka_bn_@ukr.net***ORCID ID 0000-0003-4753-7625;****В. А. Миколаєць,***д-р юрид. наук, доцент, професор
кафедри цивільного права та процесу,
Державний податковий університет**e-mail: Mykolaetsva@gmail.com***ORCID ID 0000-0002-2346-3994;****А. М. Новицький,***д-р юрид. наук, професор,
заступник директора ДНДІ
МВС України**e-mail: izipg@ukr.net***ORCID ID 0000-0001-6860-9654**

ПРОЦЕСУАЛЬНО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗШУКУ АКТИВІВ У ДІЯЛЬНОСТІ АРМА

Стаття присвячена питанням процесуально-правових особливостей виявлення та розшуку активів у діяльності АРМА. Наголошено, що Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), є новоствореним правоохоронним органом зі спеціальним статусом, до повноважень якого належить виявлення та розшук активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, а також управління цими активами. У діяльності АРМА втілюється доктрина «intelligence-led policing (ILP ризикової системи)» в частині виявлення та розшуку активів. Підкреслено, що на рівні процесуального законодавства аспекти виявлення та розшуку активів одержаними від корупційних та інших злочинів, на жаль, не регламентуються. Можливість самостійно здійснювати свої процесуальні повноваження щодо виявлення та розшуку активів АРМА може лише через використання такого інструменту, як «запит до державних органів, органів місцевого самоврядування інформацію, з метою отримання інформації, необхідної для виконання обов'язків АРМА», нормативно-правовий порядок застосування якого визначено на рівні Закону України від 10 листопада 2015 року

№ 772-VIII «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів». Виключно перспективним виглядає застосування в діяльності АРМА програмних засобів штучного інтелекту для посилення спроможностей об'єднувати всі наявні в нього інформаційні ресурси в єдину аналітично-пошукову систему, яка дозволяє здійснювати швидку обробку та аналіз інформації, згідно з заданих параметрів, яка міститься в доступних для АРМА автоматизованих інформаційних і довідкових системах, реєстрах та банках даних.

Ключові слова: АРМА, корупційні правопорушення, активи, виявлення, розшук, бази даних, запити.

Актуальність проблеми. Протидія корупційній злочинності та хабарництву є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності, розв'язання якої для багатьох держав є надзвичайно важливою і складною справою. Це повною мірою стосується України, для якої корупція давно перетворилася на деструктивний чинник, що загрожує національній безпеці й основам конституційного ладу держави. Корупція – це складне правове явище, детерміноване значною кількістю факторів різноманітної соціально-правової природи. Відповідно, й антикорупційна політика держави, особливо в період війни з агресором, має носити комплексний характер і реалізовуватися за допомогою різноманітних правових механізмів та правових засобів різної галузевої приналежності. Водночас пріоритет потрібно віддати саме напрацюванню методикам протидії корупційним проявам та порядку їх розслідування, що є органічним поєднанням адміністративно-правового та кримінально-процесуального характеру.

Корупційні злочини найчастіше вчиняються в особистих цілях, для отримання будь-яких благ і переваг для себе особисто, своїх близьких або для задоволення інтересів третіх осіб, а так само для задоволення так званих корпоративних інтересів, тобто інтересів будь-яких груп і спільнот (комерційних, злочинних тощо), до яких має законне або незаконне відношення суб'єкт кримінального правопорушення.

За останні роки в Україні було прийнято ряд спеціальних антикорупційних законів та внесено доповнення та зміни до Кримінального кодексу України та ряду інших законодавчих актів антикорупційного спрямування [1]. Водночас практика правозастосування в цій сфері доводить низьку ефективність і недостатність сучасних правових засобів протидії корупційним правопорушенням.

Однією з важливих інституційних новацій у сфері протидії корупції стало створення Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), є новоствореним органом зі спеціальним статусом, до повноважень якого належить виявлення та розшук активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, а також управління цими активами [2].

Під час реалізації повноважень АРМА виникають два абсолютно різні види правовідносин, кожен із яких має свою специфіку. Йдеться про здійснення заходів з виявлення та розшуку активів й управління ними.

Дійсно, базова мета вчинення корупційних злочинів – це фінансова вигода. Дієвим засобом запобігання та боротьби з корупціонерами є забезпечення правових наслідків за вчинення кримінальних злочинів через унеможливлення одержання фінансових результатів своєї злочинної діяльності. Найбільш ефективним засобом боротьби є застосування заходів юридичної відповідальності за вчинення цих злочинів, а також об'єктивне виявлення, арешт та конфіскація активів, одержаних протиправним способом [3].

Статистичні дані з доступних джерел демонструють зростаючу ефективність діяльності АРМА. Так, лише впродовж березня 2023 року до АРМА надійшло 1 770 звернень від правоохоронних органів щодо виявлення та розшуку активів у рамках кримінальних проваджень та запитів від Міністерства юстиції України щодо активів підсанкційних осіб. Найбільше запитів АРМА отримало від Мін'юсту – 1 178 (у рамках розшуку активів підсанкційних осіб). Водночас у межах кримінальних проваджень від Національної поліції надійшло 310 звернень, СБУ – 106, органів прокуратури – 98, ДБР – 40, БЕБ – 26, НАБУ – 6, іноземних юрисдикцій та міжнародних інституцій – 6. Загалом за перший квартал 2023 року АРМА опрацювало 4 059 звернень та запитів щодо розшуку активів як в Україні, так і за кордоном, що вже складає більше половини від загальної кількості опрацьованих упродовж 2022 року звернень. За результатами опрацювання звернень, у березні 2023 року розшукано частки у статутних капіталах та грошові кошти загальною вартістю близько 1,27 млрд у гривневому еквіваленті [4]. Також 25 серпня 2023 року АРМА відкрила публічний Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні [5]. Реєстр став поштовхом до прозорості та відкритості даних про арештовані активи й управління ними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом у вітчизняній адміністративно-правовій науці приділяється широка увага проблемі еволюції та сучасного розуміння особливостей та предмета діяльності АРМА. Ці питання знаходять своє відображення у працях таких провідних учених, як: В. В. Білоус, Г. Буяджи, В. О. Гринюк, С. О. Ковальчук, Т. Є. Зелькіна, Р. І. Крамар, А. Ю. Плюшкін та інші.

Процес протидії корупції в Україні супроводжується постійною зміною антикорупційного законодавства, наявні певні неузгодженості дій між антикорупційними та іншими правоохоронними органами й безсистемністю участі в антикорупційній діяльності інститутів громадянського суспільства. Відповідно, недосконалість організаційного і функціонального компонентів державного механізму протидії корупції, незавершеність антикорупційної реформи негативно впливають на результати протидії корупції [6]. Зазначене підкреслює інтерес до питання діяльності та повноважень АРМА.

Метою дослідження є комплексний загальнотеоретичний аналіз процесуально-правових особливостей виявлення та розшуку активів у діяльності АРМА.

Виклад основного матеріалу. Корупційні кримінальні правопорушення, безумовно, належать до категорії діянь з високим ступенем латентності, чому значною мірою сприяє пасивність осіб, поінформованих про такі правопорушення, їхнє небажання повідомляти про такі факти до правоохоронних органів.

Тому для якісного розслідування, і насамперед для своєчасного виявлення та порушення таких кримінальних проваджень, необхідно підвищити ефективність взаємодії слідчих, які розслідують корупційні кримінальні правопорушення, з оперативними співробітниками, представниками інших правоохоронних органів, спеціалістами, експертами, контрольно-ревізійними органами та сучасною інституцією АРМА.

Це значною мірою може сприяти посиленню процесуальної ефективності діяльності контролювальних органів та їхньою взаємодією з правоохоронними органами; належним оперативним супроводом розслідування корупційних кримінальних правопорушень; координацією діяльності оперативних служб під час проведення оперативно-розшукових заходів; підвищенням рівня кваліфікації та високою службовою дисципліною оперативних співробітників зі збирання первинних матеріалів і закріплення зібраних доказів; якісною взаємодією між оперативними службами на стадії реалізації оперативних матеріалів та порушення кримінальних проваджень.

Заснування АРМА є результатом, виконання Україною Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу в сумі до 1 мільярда 800 мільйонів євро (ратифіковано Законом від 18.06.2015 № 538-VIII) [7], згідно з яким наша держава зобов'язалася *визначити* установу, яка буде діяти як управління з повернення активів (пункт 6 (с) містить таке формулювання: «...продовжать докладати зусиль для відновлення активів у державних банках, використовуючи всі існуючі інструменти для врегулювання проблемних активів, зокрема способом проведення дій через суди та кримінального переслідування, де це необхідно, та продовжать оприлюднення всебічних щопіврічних звітів про повернення активів в державних банках...») [8].

Відповідно до законодавства АРМА є центральним органом *виконавчої влади з спеціальним статусом*, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, та/або з управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковано у кримінальному провадженні чи стягнено за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими (ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів») [9].

Діяльність АРМА з виявлення та розшуку активів здійснюється за аналогом установ з повернення активів, які успішно функціонують у державах-членах ЄС відповідно до рішення Ради Європейського Союзу від 6 грудня 2007 року № 2007/845/JHA та інших актів права ЄС [8].

Підкреслимо, що в ЄС переважно застосовують моделі побудови установ з виявлення, розшуку та менеджменту активів у складі *поліцейських органів* (Австрія, Чехія, Естонія, Фінляндія, Німеччина, Угорщина, Словаччина, Польща, Шотландія, Латвія) та у структурі судової влади, зокрема *органів прокуратури* (Люксембург, Бельгія, Швеція, Іспанія). Натомість у вигляді окремої установи відповідні органи функціонують, наприклад Румунія, Данія, Кіпр, Болгарія [8]. Україна ж пішла методом створення окремого правоохоронного органу спеціальної компетенції – АРМА.

Серед найважливіших у контексті даного дослідження функцій, виконання яких покладено на АРМА положеннями ч. 1 ст. 9 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», доцільно виокремити: здійснення заходів з виявлення, розшуку, проведення оцінки активів за зверненням слідчого, детектива, прокурора, суду (слідчого судді); організацію здійснення заходів, пов'язаних із проведенням оцінки, веденням обліку й управління активами; формування та ведення Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні; надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги слідчим, детективам, прокурорам і суддям з питань, пов'язаних з виявленням, розшуком, проведенням оцінки й управлінням активами [10].

З метою реалізації своїх повноважень АРМА розробила ряд нормативно-правових актів у сфері взаємодії з іншими правоохоронними органами щодо виявлення та розшуку активів. Йдеться про «Порядок взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів», затверджений наказом АРМА, Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України від 20.10.2017 № 115/197-о/297/586/869/857, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 02.11.2017 № 1342/31210 [9], «Порядок взаємодії АРМА і Державного бюро розслідувань щодо виявлення та розшуку активів», затверджений наказом АРМА, Державного бюро розслідувань від 26.04.2021 № 151/262, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.05.2021 за № 642/36264 [11], «Порядок взаємодії АРМА і Бюро економічної безпеки України щодо виявлення та розшуку активів», затверджений наказом АРМА, Бюро економічної безпеки України від 22.02.2022 № 54/50 [12] та «Порядок взаємодії АРМА та Офісу Генерального прокурора щодо виявлення та розшуку активів в межах міжнародної правової допомоги при проведенні процесуальних дій» затверджений наказом АРМА, Офісу Генерального прокурора від 24.05.2022 № 75/81 [13].

Водночас у процесуальному законодавстві йдеться про передачу АРМА речових доказів, що у процесуальному аспекті охоплює: *за наявності згоди власника*: а) отримання його письмової згоди на здійснення такої передачі; б) складання прокурором звернення про передачу речових доказів та його надсилання з копією письмової згоди власника Агентству; *за відсутності письмової згоди власника*: а) ініціювання прокурором або детективом чи слідчим за погодженням із прокурором

розгляду та вирішення питання про передачу речових доказів Агентству складанням відповідного клопотання та звернення з ним до слідчого судді, суду; б) розгляд клопотання про передачу речових доказів Агентству слідчим суддею, судом; в) постановлення за результатами розгляду вказаного клопотання ухвали про його повне або часткове задоволення чи про відмову в його задоволенні [14].

Водночас, як наголошують окремі науковці, законодавцем не враховані та чітко не сформульовані окремі питання, пов'язані з розмежуванням передачі речових доказів в управління та для реалізації [15].

Однією з основних функцій АРМА є підготовка пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері виявлення, розшуку активів, розроблення проєктів нормативно-правових актів з цих питань. АРМА здійснює виявлення та розшук активів у кримінальному, цивільному й адміністративному процесах у випадках і на підставах, визначених законодавством. Водночас виявлення активів – діяльність з установлення факту існування активів, а розшук активів – це діяльність із визначення місця розміщення активів [8].

Підкреслимо, що можливість самостійно здійснювати свої процесуальні повноваження щодо виявлення та розшуку активів АРМА може лише через використання такого інструменту, як «запит до державних органів, органів місцевого самоврядування з метою отримання інформації, необхідної для виконання обов'язків АРМА» (ч. 1 ст. 10 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» від 10 листопада 2015 року № 772-VIII, а також через доступ до широкого масиву статистичних даних у різноманітних базах даних, створених органами публічного управління.

На сьогодні на базі АРМА зібрана чи не вся наявна в державі інформація про фізичних та юридичних осіб. Проте її швидка аналітична обробка без спеціальних програмно-технічних засобів неможлива. У зв'язку з цим, користуючись досвідом і запозиченнями з Державної служби фінансового моніторингу України, АРМА стало спроможним об'єднувати всі наявні в нього інформаційні ресурси в єдину аналітично-пошукову систему, яка дає змогу здійснювати швидку обробку та аналіз інформації, згідно із заданими параметрами, яка міститься в доступних для АРМА автоматизованих інформаційних і довідкових системах, реєстрах та банках даних, виявляючи та розшукуючи все пов'язане з об'єктом (фізична чи юридична особа). Так, завдяки спеціальним комп'ютерним програмам АРМА отримало змогу ефективно та швидко встановлювати факт існування й визначати місця розміщення активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави [8].

Так, у діяльності АРМА втілюється доктрина «intelligence-led policing (ILP ризикової системи)». Наголосимо, що в сучасному світі відбувається перехід від правоохоронної діяльності, заснованої на принципі реагування на виявлене правопорушення, до діяльності, заснованої на аналізі різноманітних розвідувальних даних, які мають попередити вчинення правопорушення. Це приводить до зміни принципів розслідування та формування системи доказів.

Новицька Н. Б., Миколаєць В. А., Новицький А. М. Процесуально-правові особливості виявлення та розшуку активів у діяльності АРМА

Виявлення важливої інформації відбувається не лише через застосування системи оперативно-розшукової діяльності, допустимість матеріалів якої постійно оспорується стороною захисту, а через інструментарій аналітичного аналізу масивів належної інформації, яка вже перебуває в розпорядженні зацікавлених державних органів.

Для управління аналітичною розвідувальною діяльністю та її максимальним використанням потрібна відповідна основа чи модель, а також необхідно забезпечити, щоб інформація та розвідувальні дані були зібрані, оброблені й використані відповідно до національних законів і міжнародних стандартів щодо прав людини.

Отже, сьогодні йдеться про широке застосування концепції правоохоронної діяльності, побудованої на аналітичній розвідці *intelligence-led policing* (ILP ризикова система) у діяльності АРМА.

Правоохоронна діяльність, керована аналітикою, покликана змінити домінуючу правоохоронну парадигму «реактивної поліцейської діяльності». Правоохоронна діяльність, керована аналітикою, є управлінською моделлю для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів на основі фактичних даних про злочини та наявних доказів, щодо діяльності окремих злочинців, організованих злочинних груп або кримінального середовища загалом.

Це нова «філософія», яка робить більший акцент на обміні інформацією та спільних стратегічних рішеннях щодо проблем злочинності. ILP ризикова система дає змогу здійснювати перспективний та діяльнісний підхід щодо правоохоронної діяльності. Останніми роками в ряді країн світу успішне використання такого підходу щодо важких злочинів та транснаціональних загроз сприяло розвитку цієї концепції, особливо в частині питань виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Отже, застосування механізму збору та використання аналітичної інформації дає змогу використати широкі можливості використання системи інтелектуальної розвідки, тобто інформаційної діяльності, керованої аналітикою у процесі формування доказової та оперативної інформаційної бази для потреб розкриття й розслідування та попередження правопорушень.

Висновки. Національне агентство України з питань виявлення, розшуку й управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), є новоствореним правоохоронним органом зі спеціальним статусом, до повноважень якого належить виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, а також управління цими активами. У діяльності АРМА втілюється доктрина «*intelligence-led policing* (ILP ризикової системи)» в частині виявлення та розшуку активів. На рівні процесуального законодавства аспекти виявлення та розшуку активів, одержаних від корупційних та інших злочинів, на жаль, не регламентуються. Можливість самостійно здійснювати свої процесуальні повноваження щодо виявлення та розшуку активів АРМА може лише через використання такого інструменту, як «запит до державних органів, органів місцевого самоврядування з метою отримання інформації, необхідної для виконання обов'язків АРМА», нормативно-правовий порядок застосування якого визначено на рівні Закону України

від 10 листопада 2015 року № 772-VIII «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів». Винятково перспективним виглядає застосування в діяльності АРМА програмних засобів штучного інтелекту для посилення спроможностей об'єднувати всі наявні в нього інформаційні ресурси в єдину аналітично-пошукову систему, яка дає змогу здійснювати швидку обробку та аналіз інформації, згідно з заданими параметрами, яка міститься в доступних для АРМА автоматизованих інформаційних і довідкових системах, реєстрах та банках даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 25.01.2024).
2. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10 листопада 2015 року № 772-VIII // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 25.01.2024).
3. Крамар Р. І. Адміністративно-правовий статус Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2021. № 64. С. 240–244. URL : <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/47-1.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).
4. Розшукано активи на понад 1,2 млрд грн та близько 4,5 тис. одиниць майна у березні цього року. URL : <https://arma.gov.ua/news/typical/rozshukano-aktiv-na-ponad-12-mlrd-grn-ta-blizko-45-tis-odinits-mayna-u-berezni-tsogo-roku> (дата звернення: 25.01.2024).
5. Нове керівництво АРМА відзвітувалось за 100 днів роботи. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/nove-kerivnytstvo-arma-vidzvituvalos-za-100-dniv-roboty> (дата звернення: 25.01.2024).
6. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.
7. Меморандум про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу в сумі до 1 мільярда 800 мільйонів євро // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-20#Text (дата звернення: 25.01.2024).
8. Потьомкін А. Ентропія АРМА: виявлення, розшук. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/entropiya-arma-viyavlennya-rozshuk.htm>
9. Порядок взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів : наказ АРМА, Національного антикорупційного бюро України,

Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України від 20.10.2017 № 115/197-о/297/586/869/857 // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1342-17#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

10. Білоус В. В. Упровадження в діяльність органів досудового розслідування України кращих практик і стандартів Європейського Союзу в галузі виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law : Collective monograph. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. Р. 1. 632 р. URL : <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/58/1037/2330-1?inline=1> (дата звернення: 25.01.2024).

11. Порядок взаємодії АРМА і Державного бюро розслідувань щодо виявлення та розшуку активів : наказ АРМА, Державного бюро розслідувань від 26.04.2021 № 151/262 // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-21#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

12. Порядок взаємодії АРМА і Бюро економічної безпеки України щодо виявлення та розшуку активів : наказ АРМА, Бюро економічної безпеки України від 22.02.2022 № 54/50 // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0507-22#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

13. Порядок взаємодії АРМА та Офісу Генерального прокурора щодо виявлення та розшуку активів в межах міжнародної правової допомоги при проведенні процесуальних дій : наказ АРМА, Офісу Генерального прокурора від 24.05.2022 № 75/81 // Верховна Рада України / База «Законодавство України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-22#Text> (дата звернення: 25.01.2024).

14. Гринюк В. О., Ковальчук С. О. Порядок передачі речових доказів Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: процесуальний аспект. *Наше право*. 2021. № 1. С. 82–89. URL : https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/03/82-_Grynyuk_Kovalchuk.pdf (дата звернення: 25.01.2024).

15. Плюшкін А. Ю. Процесуальний порядок передачі в управління речових доказів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С. 537–540. URL : http://www.lsej.org.ua/10_2021/142.pdf (дата звернення: 25.01.2024).

REFERENCES

1. Kryminalnyi kodeks Ukrainy : Kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (data zvernennia: 25.01.2024).

2. Pro Natsionalne ahentstvo Ukrainy z pytan vyivlennia, rozshuku ta upravlinnia aktyvamy, oderzhanymy vid koruptsiinykh ta inshykh zlochyniv : Zakon Ukrainy vid 10 lystopada 2015 roku № 772-VIII // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (data zvernennia: 25.01.2024).

Новицька Н. Б., Миколаєць В. А., Новицький А. М. Процесуально-правові особливості виявлення та розшуку активів у діяльності АРМА

3. Kramar R. I. Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoho ahentstva Ukrainy z pytan vyivlennia, rozshuku ta upravlinnia aktyvamy, oderzhanymy vid koruptsiinykh ta inshykh zlochyniv. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii PRAVO*. 2021. № 64. S. 240–244. URL : <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/47-1.pdf> (data zvernennia: 25.01.2024).

4. Rozshukano aktyvy na ponad 1,2 mlrd hrn ta blyzko 4,5 tys. odynts maina u berezni tsoho roku. URL : <https://arma.gov.ua/news/typical/rozshukano-aktivi-na-ponad-12-mlrd-grn-ta-blizko-45-tis-odinit-mayna-u-berezni-tsogo-roku> (data zvernennia: 25.01.2024).

5. Nove kerivnytstvo ARMA vidzvituvalos za 100 dniv roboty. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/nove-kerivnytstvo-arma-vidzvituvalos-za-100-dniv-roboty> (data zvernennia: 25.01.2024).

6. Trepak V. M. Protydiia koruptsii v Ukraini: teoretyko-prykladni problemy : monohrafiia. Lviv : LNU imeni Ivana Franka, 2020. 444 s.

7. Memorandum pro vzaiemorozuminnia mizh Ukrainoiu yak Pozychalnykom ta Yevropeiskym Soiuzom yak Kredytorom shchodo otrymannia Ukrainoiu makrofinansovoi dopomohy Yevropeiskoho Soiuzu v sumi do 1 miliarda 800 milioniv yevro // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-20#Text (data zvernennia: 25.01.2024).

8. Potomkin A. Entropiia ARMA: vyivlennia, rozshuk. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/entropiya-arma-viyavlennia-rozshuk.htm>

9. Poriadok vzaiemodii pry rozghliadi zveren orhaniv, shcho zdiisniuiut dosudove rozsliduvannia, prokuratury ta vykonanni zapytiv inozemnykh derzhav shchodo vyivlennia ta rozshuku aktyviv : nakaz ARMA, Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy, Heneralnoi prokuratury Ukrainy, Sluzhby bezpeky Ukrainy, Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy, Ministerstva finansiv Ukrainy vid 20.10.2017 № 115/197-o/297/586/869/857 // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1342-17#Text> (data zvernennia: 25.01.2024).

10. Bilous V. V. Uprovadzhennia v diialnst orhaniv dosudovoho rozsliduvannia Ukrainy krashchykh praktyk i standartiv Yevropeiskoho Soiuzu v haluzi vyivlennia, rozshuku ta upravlinnia aktyvamy, oderzhavnymy vid koruptsiinykh ta inshykh zlochyniv. Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”. 2020. P. 1. 632 p. URL : <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/58/1037/2330-1?inline=1> (data zvernennia: 25.01.2024).

11. Poriadok vzaiemodii ARMA i Derzhavnogo biuro rozsliduvan shchodo vyivlennia ta rozshuku aktyviv : nakaz ARMA, Derzhavnogo biuro rozsliduvan vid 26.04.2021 № 151/262 // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-21#Text> (data zvernennia: 25.01.2024).

12. Poriadok vzaiemodii ARMA i Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy shchodo vyivlennia ta rozshuku aktyviv : nakaz ARMA, Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy vid 22.02.2022 № 54/50 // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0507-22#Text> (data zvernennia: 25.01.2024).

13. Poriadok vzaiemodii ARMA ta Ofisu Heneralnoho prokurora shchodo vyvialennia ta rozshuku aktiviv v mezhakh mizhnarodnoi pravovoi dopomohy pry provedenni protsesualnykh dii : nakaz ARMA, Ofisu Heneralnoho prokurora vid 24.05.2022 № 75/81 // Verkhovna Rada Ukrainy / Baza «Zakonodavstvo Ukrainy». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-22#Text> (data zvernennia: 25.01.2024).

14. Hryniuk V. O., Kovalchuk S. O. Poriadok peredachi rechovykh dokaziv Natsionalnomu ahentstvu Ukrainy z pytan vyvialennia, rozshuku ta upravlinnia aktivamy, oderzhanymy vid koruptsiinykh ta inshykh zlochyniv: protsesualnyi aspekt. *Nashe pravo*. 2021. № 1. S. 82–89. URL : https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/03/82-_Grynyuk_Kovalchuk.pdf (data zvernennia: 25.01.2024).

15. Pliushkin A. Iu. Protseualnyi poriadok peredachi v upravlinnia rechovykh dokaziv. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2021. № 10. S. 537–540. URL : http://www.lsej.org.ua/10_2021/142.pdf (data zvernennia: 25.01.2024).

N. B. Novytska, V. A. Mykolalets, A. M. Novytskyi. PROCEDURAL AND LEGAL FEATURES OF THE IDENTIFICATION AND TRACING OF ASSETS IN THE ACTIVITIES OF ARMA

The article is devoted to the issues of procedural and legal features of identifying and tracing assets in the activities of ARMA. It was emphasized that the National Agency of Ukraine for the Detection, Search and Management of Assets Derived from Corruption and Other Crimes (ARMA) is a newly created law enforcement agency with a special status, whose powers include the detection and search for assets that may be seized in criminal proceedings, as well as the management of these assets. The activity of the ARMA embodies the doctrine of "intelligence-led policing (ILP of the risk system)" in terms of identifying and tracing assets. It is emphasized that at the level of procedural legislation, aspects of identifying and tracing assets derived from corruption and other crimes are unfortunately not regulated. The ability to independently exercise its procedural powers to identify and search for ARMA assets can only be exercised through the use of such a tool as "requesting information to state bodies, local self-government bodies, in order to obtain information necessary for the performance of ARMA duties", the regulatory and legal procedure for the application of which is determined at the level of the Law of Ukraine "On the National Agency of Ukraine for the Detection, Tracing and Management of Assets Obtained from Corruption and Other Crimes" dated November 10, 2015 No. 772-VIII. The use of artificial intelligence software in the activities of ARMA to strengthen the ability to combine all its information resources into a single analytical and retrieval system that allows rapid processing and analysis of information in accordance with the specified parameters contained in automated information and reference systems, registers and data banks available to ARMA looks extremely promising.

Keywords: ARMA, corruption offenses, assets, detection, search, databases, requests.

Стаття надійшла до редколегії 17 січня 2024 року